

PROGRAMA ANALITICĂ

la disciplina LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
pentru examenul de licență, sesiunea iunie-iulie 2008

LIMBA ROMÂNĂ CONTEMPORANĂ anul IV

Notă: Examenul de licență va consta în interpretarea complexă a unor texte, prin valorificarea informației teoretice fundamentale din domeniile morfologiei, sintaxei, lexicologiei, semanticii și stilisticii.

1. Probleme de lexicologie și semantică. Interpretări de texte din perspectivă lexical-semantică, cu referire la: tipuri de sensuri, denotație și conotație, omonime, sinonime, antonime, paronime. Îmbogățirea vocabularului – mijloace interne și externe.
2. Analize gramaticale și stilistice, identificarea stilului funcțional, a particularităților stilistice ale unui text, a caracteristicilor stilului ilustrat de textul analizat.
3. Structura gramaticală a limbii române: concept, caracteristici, origine, importanța ei (alături de vocabularul fundamental) pentru fizionomia limbii române. Gramatica: concept, sistemele ei, tipuri de gramatici (descriptive, explicative, normative, comparativ-istorice, contrastive etc.), metode de cercetare, reguli și norme gramaticale, rolul lor în cultivarea limbii literare. Interferențe între nivelul morfologic și nivelul sintactic (morfosintaxa), între morfosintaxă și alte discipline lingvistice (fonetica, fonologia, lexicologia, semantica, etimologia, ortografia, ortoepia, stilistica ș.a.).
4. Nivelul morfologic (morfematic, paradigmatic) al limbii române: conceptul de morfologie, unități fundamentale, clase lexico-gramaticale și criteriile de clasificare a acestora, morfemul (clasificare și rolul lui în flexiune), categoriile gramaticale; genul, numărul, cazul, comparația și intensitatea, persoana, "determinarea minimală", modul, timpul, diateza, "categoria de ordine", aspectul.
Flexiunea: concept, tipuri de flexiune: sintetică, analitică, mixtă; nominală, pronominală, verbală – mijloace de realizare, exemple.
Morfemul – obiectul și unitatea fundamentală ale morfologiei: concept, clase de morfeme, criterii de clasificare (morfeme independente, semidependente și dependente, lexicale și gramaticale, segmentale și suprasegmentale, continue și discontinue), rolul lor în flexiune.
5. Clasele lexico-gramaticale flexibile: substantivul, adjectivul, pronumele, numeralul, verbul: concepte, criterii de clasificare, categoriile gramaticale, flexiunea, funcțiile sintactice, schimbarea valorii gramaticale sau conversiunea (substantivizarea, adjectivizarea, adverbializarea etc.), valori stilistice. Articolul – parte de vorbire sau "morfem de determinare minimală"; concept, felurile lui, flexiune, caracteristici, noi interpretări referitoare la situația "cu totul specială" a articolului, ca morfem de determinare minimală sau "afixe de determinare"; articole sau pronume semiindependente?
6. Clasele lexico-gramaticale neflexibile: adverbul, prepoziția, conjuncția și interjecția: concepte, clasificare după structură (simple, compuse, locuțiuni), după origine (primare și provenite din alte părți de vorbire), după înțeles (adverbe de loc, de timp, de mod, de afirmație, negație etc.); funcții sintactice, probleme controversate, schimbarea valorii gramaticale etc. Tipuri de relații sintactice și mijloace de realizare.
Rolul de conective sau relatori al prepozițiilor, conjuncțiilor adverbelor relative și al pronomelor / adjectivelor relative etc., în propoziție și în frază.

7. Nivelul sintactic al limbii române. Probleme de sintaxă a propoziției și a frazei, unitățile sintaxei (cuvântul, partea de propoziție, sintagma, propoziția, fraza, enunțul, textul); grupul sintactic (nominal, verbal etc). Variantele funcțiilor sintactice, felurile lor (principale, secundare, simple, multiple, anticipate, reluate, eliptice, regente și subordonate, cuvinte fără funcție sintactică, realizări morfologice. *Identificarea unităților sintactice din texte*.
8. Relația dintre sintaxa propoziției și sintaxa frazei, dintre părțile de propoziție și propozițiile subordonate echivalente: subiectul (subiectiva), predicatul, numele predicativ (predicativa), atributul (atributiva), apozitia (apozitiva), complementele (direct, secundar, indirect, prepozițional, posesiv, comparativ, de agent); circumstanțiale de loc, de timp, de mod, de cauză, de scop, instrumental, sociativ, cantitativ, de relație, concesiv, condițional, consecutiv, opozițional, cumulativ și de excepție și propozițiile subordonate echivalente; predicativul suplimentar și subordonata echivalentă; probleme controversate, noi interpretări; izomorfismul funcțiilor sintactice.
- Contragerea propozițiilor și dezvoltarea (expansiunea) părților de propoziție.
- Identificarea *unităților sintactice*, a *funcțiilor sintactice* și a *relațiilor sintactice* din propoziție și din frază (analize pe text). Noi interpretări promovate de *Gramatica limbii române* (2005).

BIBLIOGRAFIA FUNDAMENTALĂ

1. Avram, Mioara, *Gramatica pentru toți*, Editura Academiei, București, 1986, 1999.
2. Constantinescu-Dobridor, Gh. *Morfologia limbii române*, Ed. Vox, București, 1996.
3. Diaconescu, Ion, *Probleme de sintaxă a limbii române*, E.S.E., București, 1989.
4. Drașoveanu, D.D., *Teze și antiteze în Sintaxa limbii române*, Editura Clusium, Cluj-Napoca, 1997.
5. Gruică, G., *Gramatică normativă*, ediția a IV-a, Paralela 45, 2007.
6. Guțu Romalo, Valeria, *Sintaxa limbii române. Probleme și interpretări*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1973.
7. Hristea, Theodor, *Sinteze de limba română (colectiv)*, Editura Albatros, București, 1984.
8. Iordan, Iorgu, Robu, VI., *Limba română contemporană*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978.
9. Irimia, D., *Gramatica limbii române*, Editura Polirom, Iași, 1997.
10. Matei, Pamfil, *Morfosintaxa limbii române contemporane*, Sibiu, Editura Imago, 2001.
11. Neamțu, G.G., *Predicatul în limba română. O reconsiderare a predicatului nominal*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1986.
12. Neamțu, G. G., *Teoria și practica analizei gramaticale*, Cluj-Napoca, 1999.
13. Neamțu, G.G., *Elemente de analiză gramaticală*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1989.
14. * * * *Gramatica limbii române*, vol. I-II, Editura Academiei, București, 1963 și 2005.
15. Pană Dindelegan, Gabriela, *Teorie și analiză gramaticală*, București, Ed. Coresi, 1963.

PROGRAMA ANALITICĂ

la disciplina **LITERATURA ROMÂNĂ**
 pentru examenul de licență, sesiunea iunie-iulie 2008
anul IV

1. **Poezia romantică** (Ion Heliade Rădulescu, Grigore Alexandrescu, Vasile Alecsandri) – prezentare generală
Bibliografie critică: titlurile 3, 21, 27, 36*.
2. **Proza de inspirație romantică și de observație socială** de la mijlocul sec. al XIX-lea (Costache Negruzzi, Dimitrie Bolintineanu, Nicolae Filimon) - prezentare generală.
Bibliografie critică: titlurile 3, 19, 20.
3. **Titu Maiorescu:** critic literar; ideile estetice și concepția despre cultură.
Bibliografie critică: titlurile 3, 5, 14, 15, 17.
4. **Mihai Eminescu:** poezia vizionară (cosmologie, mit, istorie); poezia senzitivă (natura și iubirea); poezia reflexivă (gnomică).
Bibliografie critică: titlurile 3, 4, 5, 12, 15, 27, 28, 35.
5. **Ion Creangă:** arta narativă, jovialitatea creației și umorul.
Bibliografie critică: titlurile 3, 5, 16, 25.
6. **I. L. Caragiale:** dramaturgia (comediile și drama: conflictul dramatic, tipologia personajelor); proza (clasificare, strategii narative).
Bibliografie critică: titlurile 3, 5, 9, 26, 40.
7. **Ioan Slavici:** nuvelele (clasificare, tipologia personajelor) și romanul (compoziție, personaje, narațiune obiectivă).
Bibliografie critică: titlurile 3, 5, 19, 33.
8. **Alexandru Macedonski:** universul liric.
Bibliografie: titlurile 3, 4, 15, 23.
9. **E. Lovinescu:** conceptele criticii lovinesciene (sincronism, modernism, diferențiere, relativism, impresionism, mutația esteticului, revizuire); evoluția criticii lovinesciene.
Bibliografie critică: titlurile 3, 7 (I, III).
10. **George Bacovia:** universul liric; raporturile cu simbolismul (conformare și respingere).
Bibliografie critică: titlurile 3, 4, 10, 15, 29, 31.
11. **Tudor Arghezi:** evoluția poetului (principalele volume); tradiție și modernitate în poezia lui Arghezi.
Bibliografie critică: titlurile 2, 3, 4, 6, 7 (II), 13, 15, 31.
12. **Lucian Blaga:** filosofia culturii și expresionismul; universul liric (poezia antumă și poezia postumă).
Bibliografie critică: titlurile 3, 4, 7 (II), 11, 15, 24, 28, 30.
13. **Ion Barbu:** concepția despre poezie; etapele creației lirice.
Bibliografie critică: titlurile 3, 4, 7 (II), 15, 28, 31, 42.
14. **Avangarda literară** (constructivismul; suprarealismul).
Bibliografie critică: titlurile 3, 7 (II), 32.
15. **Mihail Sadoveanu:** povestirea (evoluție, tipuri, strategii narative); romanul (evoluție, tipuri, strategii narative).
Bibliografie critică: titlurile 3, 7 (I), 15, 18, 19, 41, 43.
16. **Liviu Rebreanu:** tipuri de roman; compoziție, personaje și structuri narative în romane.
Bibliografie critică: titlurile 1, 3, 7 (I), 15, 19, 34, 38, 41, 43.
17. **Camil Petrescu:** concepția despre roman; modernitatea romanului.
Bibliografie critică: titlurile 3, 7 (I), 19, 41, 43.

18. **Hortensia Papadat-Bengescu**: problematica romanelor, tipologia personajelor și tehnicile narative.
Bibliografie critică: titlurile 3, 7 (I), 19, 43.
19. **G. Călinescu**: concepția despre critica literară și activitatea de critic literar; concepția despre istoria literară și activitatea de istoric literar; „clasic” și „modern” în romanele lui G. Călinescu.
Bibliografie critică: titlurile 1, 3, 7 (I, III), 15, 19, 43.
20. **Nichita Stănescu**: evoluția poetului (principalele volume).
Bibliografie critică: titlurile 4, 8, 22, 37.
21. **Marin Preda**: tipuri de roman, strategii narative.
Bibliografie critică: titlurile 19, 22, 39, 41.

* Cifrele reprezintă numărul de ordine din bibliografia critică anexată, cu referire la scriitorii și temele din programa analitică.

LISTĂ DE OPERE

propuse pentru a fi revăzute și consultate în vederea exanenului de licență
(Notă: sunt valabile și alte ediții, în afara celor menționate)

- Alecsandri, Vasile: *Poezii*, prefață de Paul Cornea, Editura Minerva, București, 1977.
Proză, Editura Cartea Românească, București, 1983.
- Alexandrescu, Grigore: *Versuri și proză*, Editura Tineretului, București, 1964.
- Arghezi, Tudor: *Versuri*, vol. I-II, ediție și postfață de G. Pienescu, cu o prefață de Ion Caraion, Cartea Românească, București, 1980.
Ars poetica, ediție, prefață, note de Ilie Guțan, Editura Dacia, Cluj, 1974.
Arte poetice (versuri), tabel cronologic, prefață, note de G. I. Tohăneanu și Livius Petru Bercea, Editura Albatros, București, 1987.
- Bacovia, George: *Opere*, ediție de Mihail Petroveanu și Cornelia Botez, prefață de Mihail Petroveanu, Editura Minerva, București, 1977.
- Barbu, Ion: *Versuri și proză*, ediție îngrijită, prefață și tabel cronologic de Dinu Pillat, Editura Minerva, 1970.
- Blaga, Lucian: - *Opere*, vol. I (*Poezii antume*), ediție critică și studiu introductiv de George Gană, Editura Minerva, București, 1982; vol. II (*Poezii postume*), 1984.
Trilogia culturii, cuvânt înainte de Dumitru Ghișe, ELU, 1969.
- Bolintineanu, Dimitrie: *Opere alese*, vol. I – II, studiu introductiv de D. Păcurariu, Editura pentru Literatură, București, 1961.
- Caragiale, I. L. *Opere*, vol. I-III, ediție critică de Al. Rosetti, Șerban Cioculescu și Liviu Călin, EPL, București, 1959-1962.
- Călinescu, G.: *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, ediția a II-a, cu o prefață de Al. Piru, Editura Minerva, București, 1982.
Istoria literaturii române. Compendiu, Editura Minerva, București, 1984.
Viața lui Mihai Eminescu, Editura Eminescu, București, 1973.
Opera lui Mihai Eminescu în Opere, vol. XII-XIII, EPL, București, 1969
Ion Creangă (viața și opera), prefață de Eugen Simion, EPL, București, 1966.
Principii de estetică, EPL, București, 1968.
Romane: *Cartea nunții*, *Enigma Otiliei*, *Bietul Ioanide*.
- Creangă, Ion: *Opere*, vol. I-II, ediție îngrijită, note și variante, glosar și bibliografie de Iorgu Iordan și Elisabeta Brâncuș, Studiu introductiv de Iorgu Iordan, Editura Minerva, București, 1970.
- Eminescu, Mihai: *Opere*, vol. I-IV, VI, ediție critică îngrijită de Perpessicius, EPL, București, 1964-1982.
- Filimon, Nicolae: *Ciocoii vechi și noi*, Editura Minerva, București, 1981.

- Heliade Rădulescu, Ion: *Poezii. Proză*, Editura Minerva, București, 1977.
- Lovinescu, E.: *Istoria civilizației române moderne*, ediție îngrijită și studiu introductiv de Z. Ornea, Editura Științifică, București, 1972.
- Istoria literaturii române contemporane*, I-II, Editura Minerva, București, 1973.
- Scrieri 6 / Istoria literaturii române contemporane, 1900-1937/*, 1975.
- Macedonski, Alexandru: *Opere*, vol. I-III, ediție de Adrian Marino, EPL, București, 1966-1967.
- Maiorescu, Titu: *Critice*, I-II, Prefață de Paul Georgescu, Text stabilit, tabel cronologic, indice și bibliografie de Domnica Filimon-Stoicescu, EPL, București, 1967.
- Negruzzi, Costache: *Alexandru Lăpușneanu*, Editura Minerva, București, 1973.
- Papadat-Bengescu, Hortensia: *Opere*, vol. III / *Fecioarele despletite. Concert din muzică de Bach. Drumul ascuns /*, ediție și note de Eugenia Tudor, Editura Minerva, București, 1979.
- Petrescu, Camil: *Teze și antiteze. Eseuri alese*, ediție îngrijită, prefață și tabel cronologic de Aurel Petrescu, Editura Minerva, București, 1971.
- Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război*, Editura Minerva, București, 1975.
- Patul lui Procust*, Editura Minerva, București, 1982.
- Preda, Marin: romane - *Moromeții*, vol. I-II, *Risipitorii*, *Intrusul*, *Marele singuratic*, *Delirul*, *Cel mai iubit dintre pământeni*, vol. I-III.
- Rebreanu, Liviu: romane: *Ion*, *Pădurea spânzuraților*, *Adam și Eva*, *Ciuleandra*, *Răscola*, *Gorila*.
- Sadoveanu, Mihail: *Hanu Ancuței*, *Baltagul*, *Zodia Cancerului sau Vremea Ducăi-vodă*, *Creanga de aur*, *Frații Jderi*.
- Slavici, Ioan: *Nuvele. Mara*.
- Stănescu, Nichita: *Ordinea cuvintelor*, prefață, cronologie și ediție îngrijită de Al. Condeescu, Editura Cartea Românească, București, 1985.
- *** *Avangarda literară românească*, ediție și studiu introductiv de Marin Mincu, Editura Minerva, București, 1983.
- *** *Literatura românească de avangardă*, antologie, prefață, postfață... de Gabriela Duda, Humanitas, 1997.

BIBLIOGRAFIE CRITICĂ

1. Balotă, Nicolae: *De la Ion la Ioanide*, Editura Eminescu, 1976.
2. *Idem: Opera lui Tudor Arghezi*, Editura Eminescu, 1979.
3. Călinescu, G.: *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, 1941; 1982.
4. Chioaru, Dumitru: *Poetica temporalității*, Editura Dacia, 2000.
5. Cioculescu, Ș., Streinu, Vl., Vianu, T.: *Istoria literaturii române moderne*, vol. I, Editura didactică și pedagogică, 1971.
6. Cioculescu, Ș.: *Introducere în poezia lui Tudor Arghezi*, Editura Minerva, 1971.
7. Crohmălniceanu, Ov.S.: *Literatura română între cele două războaie mondiale*, vol. I, II, III, Editura Minerva, 1971, 1972, 1975.
8. Dimitriu, Daniel: *Nichita Stănescu. Geneza poemului*, Iași, 1997.
9. Fanache, Vasile: *Caragiale*, Editura Dacia, 1997.
10. *Idem: Bacovia - ruptura de utopia romantică*, Editura Dacia, 1994.
11. Gană, G.: *Opera literară a lui Lucian Blaga*, Editura Minerva, 1976.
12. Gană, George, *Melancolia lui Eminescu*, Editura Fundației Culturale Române, 2002
13. Guțan, Ilie: *Tudor Arghezi – imaginarul erotic*, Editura Minerva, 1980.
14. *Idem: Critica și actul lecturii*, Editura IMAGO, 1998.
15. *Idem: Caleidoscop* (Pagini de critică și istorie literară), Editura ALMA MATER, 2003.

16. Guțan, Ilie – Murărescu-Guțan, Victoria: *Ion Creangă. Treptele receptării operei*, Editura „Alma Mater”, 2003.
17. Manolescu, Nicolae: *Contradicția lui Maiorescu*, Editura Cartea Românească, 1970.
18. *Idem: Sadoveanu sau Utopia cărții*, Editura Eminescu, 1976.
19. *Idem: Arca lui Noe*, vol. I-II, Editura Minerva, 1980, 1981.
20. *Idem: Istoria critică a literaturii române*, vol. I, Editura Minerva, 1991.
21. *Idem: Poeți romantici*, Editura Fundației Culturale Române, 1999.
22. *Idem: Literatura română postbelică*, vol. 1-2, Editura Aula, 2001.
23. Marino, Adrian: *Opera lui Alexandru Macedonski*, E.P.L., 1967.
24. Mariș, Ioan: *Lucian Blaga – clasicizarea expresionismului românesc*, Editura IMAGO.
25. Munteanu, George: *Introducere în opera lui Ion Creangă*, Editura Minerva, 1976.
26. Ocinic, Mirela: *Un vis iluminat de-un fulger. Fantasticul în povestirea și nuvela românească*, Editura IMAGO, 2002.
27. Petrescu, Ioana Em: *Eminescu. Modele cosmologice și viziune poetică*, Editura Minerva.
28. *Idem: Eminescu și mutațiile poeziei românești*, Editura Dacia, 1989.
29. Petroveanu, M.: *George Bacovia*, E.P.L., 1969.
30. Pop, Ion: *Lucian Blaga, universul liric*, Editura Dacia, 1981.
31. *Idem: Jocul poeziei*, Editura Cartea Românească, 1985.
32. *Idem: Avangarda în literatura română*, Editura Minerva, 1990.
33. Popescu, Magdalena: *Slavici*, Editura Cartea Românească, 1977.
34. Raicu, Lucian: *Liviu Rebreanu*, E.P.L., 1967.
35. Simion, Eugen: *Proza lui Eminescu*, E.P.L., 1964.
36. *Idem: Dimineața poezilor*, Editura Cartea Românească, 1980; 1995.
37. *Idem: Scriitori români de azi*, vol. I-IV, Editura Cartea Românească, 1974-1989.
38. Simuț, Ion: *Rebreanu – dincolo de realism*, 1997.
39. Spiridon, Monica: *Omul supt vremei*, Cartea Românească, 1992.
40. Tomuș, Mircea: *Opera lui I.L. Caragiale*, Editura Minerva, 1977.
41. *Idem: Romanul romanului românesc*, vol. I-II, Editura Gramar, 1998+1999.
42. Vianu, T.: *Introducere în poezia lui Ion Barbu*, Editura Minerva, 1971.
43. *** *Romanul românesc interbelic*. Antologie, prefață, analize critice, note... de Carmen Matei Mușat, Editura Humanitas, 1998.

D E C A N,

Prof. univ. dr. Pamfil MATEI

**ȘEFUL CATEDREI
DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ**
Prof. univ. dr. Ioan MARIȘ